

Kommuneproposisjonen for 2024 og RNB 2023

Oslo, 11. mai 2023

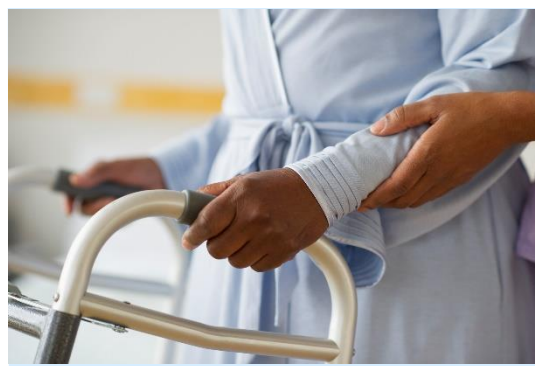
Saman med kommunane gjennom ei krevjande tid

Konsekvensar
etter covid-19

Rekordstor
meirskatteauke

Sterkare
kostnadsauke

Flyktningar frå
Ukraina

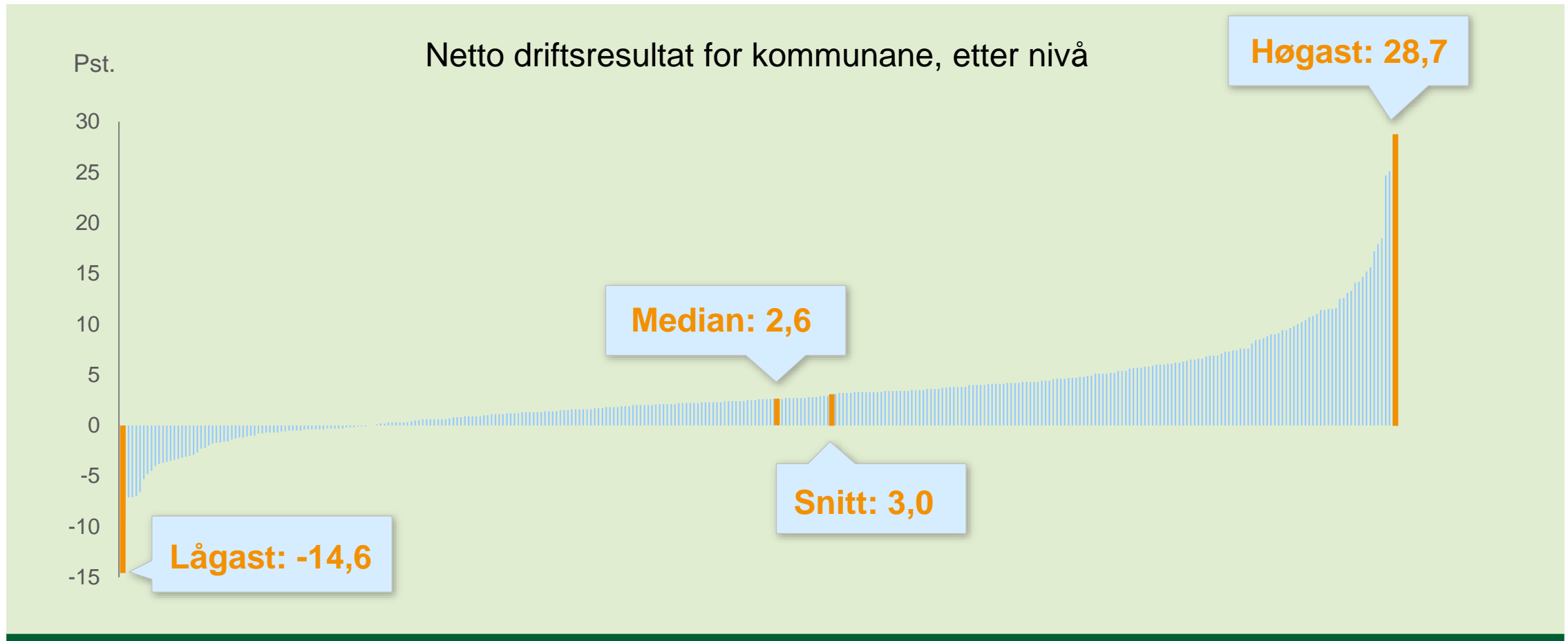

Kommunesektoren har stått stødig
gjennom nye utfordringar

Foto: iStock, Colourbox, Torbjørn Tandberg

Gode resultat og fond, men store variasjoner

Deflator i 2023

Deflator	5,2
Sysselsetting, lønnsvekst og pensjonskostnader mv.	5,5
<i>Lønnsvekst</i>	<i>5,4</i>
<i>Effekt av arbeidsgiveravgift</i>	<i>0,1</i>
<i>Bidrag fra pensjonskostnader</i>	<i>-</i>
Prisvekst kjøp av varer og tjenester	4,9
Lønnsandel (pst.)	57,5

3,2 milliardar kroner i auka ramme i 2023

Kompensasjon for
netto kostnadsvekst

**2,6 milliardar
kroner**

I tillegg

**600 millionar
kroner**

Kommunane

**2,1 milliardar
kroner**

Fylkeskommunane

**1,1 milliard
kroner**

**Regjeringa sørger for
tryggheit i ei usikker tid**

Fordeling av kompensasjonen mellom kommuner og fylkeskommuner

	Kommuner	Fylkeskommuner	Sum
Merskattevekst	4,1	0,2	4,3
Økt deflator i 2023	-5,7	-1,2	-6,9
<i>Netto kostnadsvekst</i>	<i>-1,6</i>	<i>-1,0</i>	<i>-2,6</i>

500 mill. kroner på toppen av anslått kostnadsvekst i 2023 til kommunene

- Etter en helhetlig vurdering:
  - Usikre anslag på kostnadsvekst og skatteinngang
  - Betydelig geografiske variasjoner
  - Demografisk utvikling i lys av en usikker internasjonal situasjon
- 0,5 mrd. kroner til kommunene
  - Skattesvake kommuner prioriteres særlig

Revidert nasjonalbudsjett 2023-fordeling

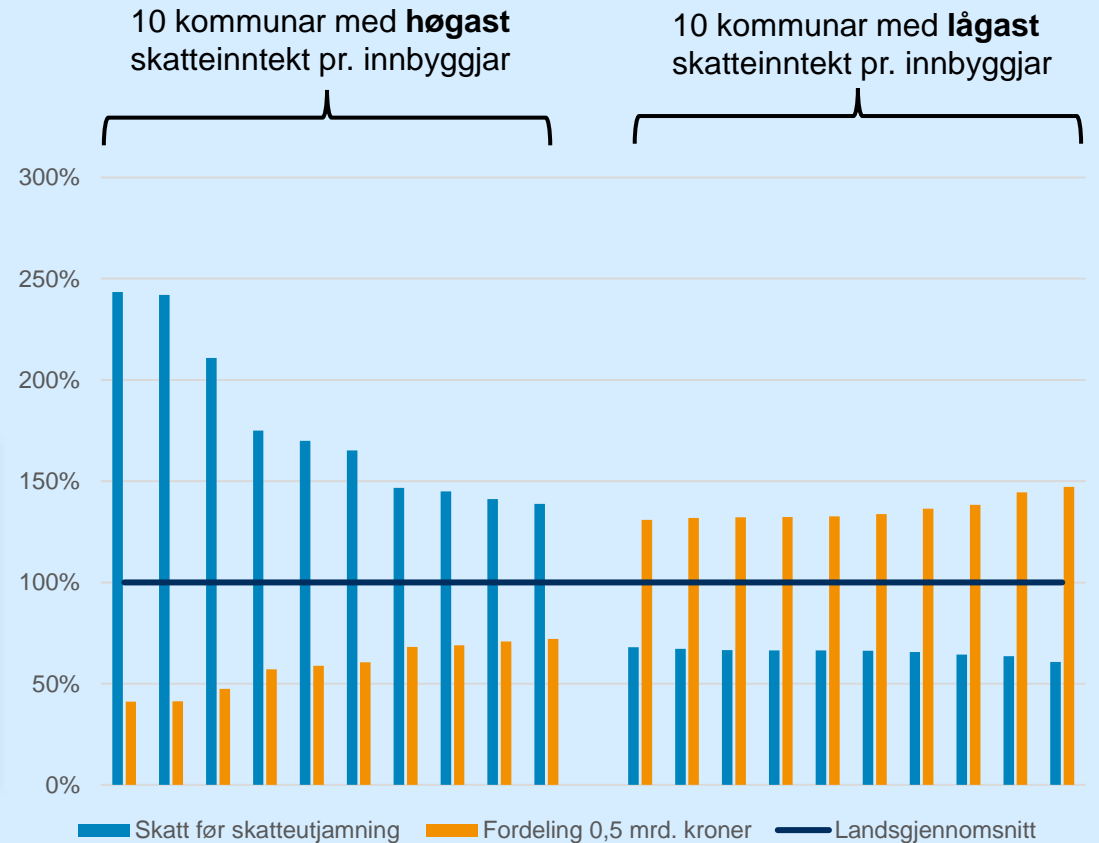
Fylkeskommunane:

- 1,1 milliard kroner blir fordelt etter **kostnadsnøkkelen**

Kommunane:

- 1,6 milliardar kroner etter **kostnadsnøkkelen**
- 500 millionar kroner berekna etter **skatteinngang**

Skattesvake kommunar får høgast del av dei 500 millionane

Konsesjonskraft: lågare straumprisar – lågare trekk

- Straumprisane i 2023 er lågare enn anslaga frå i haust
- Nedjusterer trekket som varsla
- Prinsipp for trekk:
  - Spotpris på 100 øre/kWh
  - Tatt med fastprisavtalar og lokale vedtak, med 100 øre/kWh som tak
  - Maks 27 øre/kWh trekk

Foto: Istock

Revidert nasjonalbudsjett 2023 – konsesjonskraft (2)

- Fordeling av trekk (mill. kr):

	Kommunar	Fylkeskomm.	Kommunesektor
Trekk i Prop. 1	2 200	800	3 000
Trekk i RNB	535	330	865
Auka rammetilskot	1 665	470	2 135

- Prinsipp for kommunetrekk:
  - Spotpris på 100 øre/kWh
  - Teke med fastprisavtalar og lokale vedtak, med 100 øre/kWh som tak
  - Trekk på 90 pst. over 70 øre/kWh

Vertskommuner: Økte inntekter fra utnyttelse av naturressursene

Innst. 254 S (2022-2023)

Sitat frå fleirtalet (AP, SP, SV):

... «lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon for utbygging, får mer igjen for det og sikres en rettmessig del av verdiskapingen...»

- Minst halvparten av inntektene frå grunnrenteskatten går til kommunane
- Gir auka og meir stabile havbruksinntekter til vertskommunar og vertsfylke

Foto: iStock

Vi står saman med kommunane

Mange flyktningar frå Ukraina – vi prioriterer busetting og norskopplæring

Tilskot til å sette i stand, bygge og kjøpe utleigebustader

Vi styrker investeringstilskotet til heildøgns omsorg

Foto: Istock

Vekst i frie inntekter i 2024

5,6 - 5,9
milliardar
kroner

Kommunar:
4,4 - 4,7
milliardar
kroner

Fylkeskommunar:
1,2
milliardar
kroner

Demografi og
pensjon:

5,1 milliardar kroner

Psykisk helse og
rus:

150 millionar kroner

Nytt inntektssystem for
fylkeskommunane:

300 millionar kroner

Kompensasjon for
gradert basis:

100 millionar kroner

Demografi- og pensjonskostnader 2024

	Anslag, mrd. kroner		
	Kommuner	Fylkeskommuner	Kommunesektor
Demografi	3,1	0,8	3,9
Pensjon	(1,1)	(0,1)	1,2
Sum	4,2	0,9	5,1

- Anslag med stor usikkerhet
- Demografi: TBU oppdaterer anslagene i juni
- Fordeling av pensjonskostnader basert på historiske tall
- Dersom anslagene for demografi- og pensjonskostnader skulle bli vesentlig annerledes enn lagt til grunn i kommuneproposisjonen, kan forslag til vekst i frie inntekter i statsbudsjettet for 2024 ende utenfor det foreslåtte intervallet på 5,6–5,9 mrd. kroner.

Skjønnsrammen 2024

Skjønnsramme - kap. 571.64

Basisramme	800 mill.
Prosjektskjønn	25 mill.
Reservepott	175 mill.
Sum	1 000 mill.

Inntektssystemet for kommunane

Proessen:

August 2022

NOU lagt fram

Januar 2023

Høyring avslutta

Vår 2024

Stortingsmelding

Høst 2024

Statsbudsjettet

1. januar 2025

Trer i kraft

Kompensasjon gradert basis – 100 mill. i 2024

- Fordeles til de kommunene som taper mest på dagens modell for gradert basiskriterium
  - Til kommuner med netto tap over 300 kroner per innbygger
  - Kompenseres med om lag 1/3 av netto tap – ut over 300 kr pr innb.
- Ettårig kompensasjon
- Særskilt fordeling (tab. C) i 2024
- Nytt inntektssystem: 2025

Kommune	Anslag kompensasjon gradert basis	Antall kommuner med komp.	Antall kommuner i fylket
	(1000 kr)	(antall)	(antall)
3 Oslo	0	0	1
11 Rogaland	4 913	8	23
15 Møre og Romsdal	12 095	17	26
18 Nordland	5 698	14	41
30 Viken	18 539	21	51
34 Innlandet	22 796	28	46
38 Vestfold og Telemark	5 277	9	23
42 Agder	11 093	14	25
46 Vestland	7 615	12	43
50 Trøndelag	7 440	13	38
54 Troms og Finnmark	4 533	7	39
Sum	100 000	143	356

Forsøk med frikommunar

- Kommunar og fylkeskommunar kan søke om forsøk i ei frikommuneordning
- Skal bidra til fornying og utvikling i kommunesektoren
- Del av tillitsreforma

8. september:
Frist for førebels søknad

www.regjeringen.no/forsokskommune

Regjeringen.no

Søk

Tema Dokument Aktuelt Departement Regjering

Forsiden Tema Statlig forvaltning Forvaltningspolitikk Tillitsreforma

Forsøkskommune

Kommunal- og distriktsdepartementet

Regjeringen inviterer kommuner og fylkeskommuner til å søke om å bli forsøkskommuner. Forsøkskommuner vil få mulighet til å teste ut nye måter å løse oppgaver på gjennom fritak fra regelverk.

INVITASJON TIL FORSØK

Til kommuner og fylkeskommuner
Invitasjon til å søke om å bli forsøkskommune

Hva er et forsøk?

Forsøk er en metode for utprøving av nye måter å løse oppgaver på, der det gis fritak fra regler i lov eller forskrift.

Hva kan man søke om?

Det er kommunene og fylkeskommunene som vet best hva som kan være egnede forsøk. Regjeringen legger likevel fram noen aktuelle områder og temaer.

Hvordan søke?

Hva bør kommunen tenke på før man søker og hva skjer i de ulike fasene i søknadsprosessen?

Regelverk for forsøk

Fordi forsøk innebærer unntak fra gjeldende regelverk, krever forsøk hjemmel i lov.

Oppfølging og evaluering

Forsøkskommuner vil få tilbud om erfaringsutveksling med andre kommuner. I forsøksordningen vil det også bli etablert et opplegg for evaluering av forsøkene.

Spørsmål og svar om forsøksordningen

Her har vi samlet ofte stulle spørsmål om forsøksordningen.

Kommunal- og
distriktsdepartementet